

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Nec videt in suis decretis ut futuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

antecedenter ad decretum DEI non sunt futura, ut §. precedenti dictum: ergo nequeunt ut futura representari.

Secundò: quiddam antecedenter ad Divinum decretum in ideis continetur, necessariò continetur, libera enim decreta sunt: fons omnis creatæ, & increatæ libertatis: sed futura contingentia non possunt necessariò contineri in Divina essentia, ergo in signo antecedente Divinum decretum non continentur, neque representantur in ideis.

3. Representant quidem ideæ, quiddam est representabile, sed diversâ ratione: quidditates possibiles necessariò representantur in signo antecedente decretum, ideòque spectant ad scientiam possibilem: res futuras representantur liberè ex supposita determinatione decreti Divini, & sic pertinere possunt ad scientiam visionis. Ita docet S. D. q. 3. d. ver. a. 6. in c. dicens: *quod idea possit esse ejus, quod nec est, nec fuit, nec erit: non tamen comò, sicut est eorum, quæ sunt, vel erunt, vel fuerunt: quia ad ea, quæ sunt, vel erunt, vel fuerunt producenda, determinatur ex proposito Divina voluntatis; non autem ad ea, quæ nec sunt, nec erunt, nec fuerunt.* Hæc S. D.

4. Ex quibus jam patet responsio ad argumentum Argali: Ideæ nimirum Divinæ in signo antecedente decretum representant omnem creaturam representabilem, distinguo; representabilem quocumque modo, nego; representabilem ante decretum, concedo: sed futura contingentia continentur in capulo representabilium quocumque modo, conc. representabilium ante decretum, nego. (sic enim ne quidem adhuc sunt futura) & nego consequentiam. Neque existimes, aliquam imperfectionem aut mutationem aspergi Divinis ideis, cum dicimus, ab ipsis futura non representari in signo antecedente, bene autem in signo consequente decretum: sunt enim hæc signa rationis tantum, per quæ non aliud intendimus, & significamus, quam essentiam Divinam in ratione ideæ representare futura contingentia, ex vi conjunctionis cum decreto Divino; ita ut si nullum esset decretum, nihil quoque representaretur futurum. Ideòque in signo rationis, quo præcindimus à Divinis decretis, noster intellectus nullum habet fundamentum scientiam futurorum in DEO concipiendi.

§. II.

Nec videt in suis decretis ut futuris.

1. Aliam viam ingressus est Suarez. Is enim, quia vidit Divini decreti necessitatem pro futurorum cognitione, prolegom. 2. de grat. falsus est, independenter à Divino decreto nihil esse absolute futurum. Sed tamen lib. d. sciant. condit. c. 8. docuit, DEUM futura contingentia & libera certò præscire in suo decreto non ut exercitò præscit, sed ut futuro; ita ut cognitio futurorum contingentium sit in signo antecedente exercitiam decreti existentiam.

Verùm enim verò nec iste modus explicandi potest subsistere. Contrà enim est expressa auctoritas S. D. q. 6. d. verit. a. 3. ad 10. divinis actibus omnem rationem tam præteriti, quam

futuri denegantis, sic enim loquitur: *actus prædestinationis, cum mensuretur æternitate, nunquam cadit in præteritum, sicut nunquam est futurus.*

Ex quibus verbis illa decretorum futuritio impugnatur primò. Actus, qui per essentiam mensuratur æternitate, non potest habere rationem futuri, sed decreta per essentiam habent, ut mensurentur æternitate, ergo. Major prob. similitas & præfentialitas durandi est de essentia æternitatis; sed hæc repugnat cum futuritione: ergo etiam æternitas repugnat cum futuritione.

Secundò. Implicat, ut decretum habeat rationem præteriti; ergo pariter implicat, ut habeat rationem futuri. Conseq. prob. tum quia omne futurum potest transire in præteritum: ergo si quid non potest transire in præteritum, etiam non potest esse futurum; tum quia non minus futurum est aliquando sub non esse, quam præteritum: sed præteritum esse ideo repugnat cum æternitate, quia est aliquando sub non esse: ergo etiam futurum esse cum æternitate repugnat, sicut enim de decreto præterito verum esset dicere: *jam non est, sed immediate antea fuit*: ita verum esset dicere de futuro: *jam non est, sed immediate post erit*: Adeòque secundum illud signum, quo diceretur, *non est*, non comprehenderet omne tempus; neque proinde esset æternum.

Tertiò. In illo signo non potest decretum cognosci futurum, in quo præcinditur ab ejus futuritione; sed in signo antecedente decretum præcinditur ab ejus futuritione: ergo. Minor prob. quia in illo signo nec affirmatur futuritio, neque negatur, cum objectum illius signi sit sola rei essentia, ergo in illo signo ab utroque præcinditur.

Adde quòd, ut monent Salmantic. Illa præcilio tantum est in nostro intellectu, propter suam imperfectionem non adæquante Divinam cognoscibilitatem, non autem in intellectu Divino: ergo ex hoc non rectè probatur, quòd DEUS cognoscat suum decretum tanquam virtualiter futurum. Antecedens probatur. Cognitio intuitiva non præcindit, sed attingit exercitiam rei existentiam & præfentialitatem; sed DEUS sua decreta cognoscit intuitive: ergo non præcindit, sed attingit præsentem ab æterno exercitiamque existentiam illorum.

Quartò. DEUS non potest suum decretum ut futurum cognoscere in sua essentia & voluntate, nisi ut determinata ad tale decretum, quia causa ut indeterminata non tribuit determinatum esse, sed in signo antecedente decretum non potest voluntas & essentia esse determinata ad ponendum decretum, nulla quippe determinatio potest præsupponi libero decreto, nisi quæ sit necessitatis; atqui essentia & voluntas DEI non est necessariò determinata ad sua decreta: ergo.

Quintò. Si DEUS cognosceret suum decretum, ut in signo subsequente futurum, cognosceret etiam suam voluntatem in signo antecedenti ut potentiam ab actu voluntatis virtualiter distinctam, sed hoc dici non potest, juxta ea, quæ cap. 2. disseruimus.

Dices tamen primò. Si per impossibile decretum DEI non mensuraretur æternitate, DEUS in comprehensione suæ essentia & voluntatis illud

ut formaliter futurum cognosceret, ergo etiam nunc habet scientiam de iplo tanquam de virtualiter futuro. Resp. In primis neg. ant. nihil enim in illa hypothese impossibile foret, ratione cujus decretum potius esset futurum, quam non futurum. Comprehensionis quoque perfectio non exigit, ut videantur effectus futuri, aliter quam sunt futuri, imò hoc esset magna imperfectio cognitionis: cum igitur ante determinationem causæ, nullus effectus habeat, quod sit futurus, comprehensivæ cognitionis perfectio ante determinationem causæ non exigit cognitionem effectus futuri.

Secundò. Dato, non concessio antec. nego consequ. Cujus falsitatem cognosces ex hoc & simili modo inferendi: si per impossibile Verbum Divinum non esset æternum, scientia Divina tanquam comprehensiva illud cognosceret formaliter futurum in certa temporis differentia; ergo in signo priori, quo Pater producit Verbum, cognoscit illud ut virtualiter futurum, quam consequentiam cum Adversarii non concedant, etiam prioris consequentiam infirmitatem agnoscunt.

8. Secundò. Potest DEUS cognoscere suum decretum ut possibile, ergo potest illud cognoscere etiam ut futurum, siquidem possibile plus distat à duratione præsentis, quam futurum.

Respondeo. DEUS cognoscit suum decretum ut possibile possibilitate negativâ non repugnantia, quam habet etiam quodlibet ens existens, & necessarium, conc. possibilitate positivâ extrinsecâ de nominationis à potentia producente, nego: sed possibilitas magis distat à præsentis duratione, quam futuritio; si sit positiva, conc. si negativa nego.

9. Tertio. Admittitur in Divinis virtualis prioritas inter perfectiones necessarias & liberas, absolutas & relativas; inter ipsa quoque decreta DEI, è quibus intentio prior est electione: ergo etiam admitti debet virtualis futuritio Decretorum.

Respond. negando consequentiam, quia omnis illa prioritas tantum est præcisionis, & à quo; non verò durationis, & in quo, qualis ad futuritionem requiritur.

10. Quarto. In signo antecedente decretum una ex his contradictoriis necessario debet esse vera: *DEVS in sequenti signo decernet creationem mundi: DEVS in sequenti signo non decernet creationem mundi.* Cum igitur posterior propositio sit falsa, prima debet esse vera: ergo verum quoque erit objectum ipsius, quod est futuritio virtualis Divini decreti de producendo mundo. Resp. primò negando suppositum antecedentis, in quo supponitur prioritas in quo, cum solummodo sit prioritas à quo. Resp. secundò. In signo & pro signo antecedente decretum hanc propositionem semper fore falsam, *DEVS in signo sequenti decernet creare mundum*, quia in hac propositione enuntiat futuritio decreti, quæ tamen nulla est.

§. III.

Nec videt in supercomprehensione causarum.

11. **M**olima cum Becano sentit, futura contingentia antecederet ad decretum absolutum cog-

nosci in intima penetratione causarum secundarum, quam supercomprehensionem appellat. Et nititur hæc sententia unico pene fundamento: quòd divina cognitio perfectius intimam virtutem cujuscumque causæ creatæ exploret, quam ulla creata cognitio; ergo cum aliqua creata cognitio Angelica & humana futura contingentia in libero arbitrio conjecturaliter attingat, divina cognitio illa in supercomprehensione ejusdem arbitrii certò attinget.

Confirm. Major debetur perfectio supercomprehensioni, quam comprehensioni: sed vi comprehensionis liberi arbitrii DEUS certò videt omnes effectus cum illo necessario connexos: ergo vi supercomprehensionis certò videt effectus etiam contingenter connexos.

Hanc sententiam expressè rejicit S. D. a. 13. 12. textu suprâ. cit. & rursus q. 16. de malo a. 7. in 6. ubi hæc habet: *quia unumquodque cognoscitur secundum quod est in actu, non autem secundum quod est in potentia, ut dicitur in 9. Metaphys. in de est, quòd ea, quæ sunt ad utrumlibet, non possunt præcognosci in suis causis determinate.* Nimirum, eo modo effectus in causa cognoscitur, quo modo continetur, & habet esse in causa: sed futura contingentia antecederet ad prædeterminans decretum DEI non habent esse determinatum in causa. Implicat etiam futura cognitio, antequam habeant esse futuri, sed ante determinationem causæ liberæ, factam divino decreto prædeterminante, effectus contingentes non habent rationem futuri; ergo ut sic etiam non possunt cognosci.

Neque vim argumenti enervat magna vox supercomprehensionis: etenim illa vel adjicit aliquid perfectionis ad comprehensionem ex parte rei cognita, vel ex parte cognitionis: si primum, contra est: quòd cognitio non mutat naturas rerum, nec facit aliquid in se cognoscibile, quòd non est cognoscibile, nisi fingat chimæras & entia rationis: atqui effectus contingentes ante determinationem causæ liberæ non habent esse determinatè futurum, aut determinatam cognoscibilitatem, ergo. Si secundum: contra est, quia major perfectio cognitionis consistit in majori conformitate cum objecto, illa quippe cognitio rem melius cognoscit in causa, quæ melius penetrat & enuntiat modum, quo effectus continetur in causa. Sed effectus contingentes ante determinationem causæ liberæ non sunt determinatè futuri, sed incerti, & fallibiles: ergo tam parum sequitur ipsos à perfectiori cognitione certò cognosci, ut potius quantò perfectior est causæ comprehensio, tantò minus determinata ipsorum futuritio cognoscatur & judicetur.

Ergo, inquis, cognitio, quæ DEUS actus nostris ut in libero arbitrio contentos cognoscit, est conjecturalis? Resp. Est conjecturalis ex parte subjecti nego, ex parte objecti, conc. hoc est, videt DEUS actuum nostrorum intrinsecam contingentiam & fallibilitatem, quantum est ex vi liberi arbitrii ut causæ proximæ; non tamen ipse videt fallibiliter, quia ex vi altioris causæ, sui nempe decreti videt liberum arbitrium ad hos vel illos actus inclinatum.